

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาถือว่าเป็นหัวใจหลักของการพัฒนาประเทศ ฉะนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาคน และไม่ว่าจะเป็นประเทศใดในโลกนี้จะเจริญรุ่งเรืองหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการศึกษา การศึกษาจึงเป็นรากฐานที่สำคัญของชาติ ฉะนั้นจะพัฒนาประเทศชาติให้รุ่งเรืองก่อนอื่นต้องมีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ดังนั้นการพัฒนาการศึกษาถือว่าเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยในการพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ และจะพัฒนาให้มีคุณภาพนั้น ก่อนอื่นต้องพัฒนาครูเสียก่อน โดยดำเนินการตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา ในระยะที่ 2 ของรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และปฏิบัติตามบทแนะนำการจัดตั้งปฏิบัติ 3 ข้อแข่งขันของแผนการศึกษา และกีฬาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและกีฬาได้มอบหมายไว้ในภารกิจหลักของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะการพัฒนาคนโดยให้ความรู้ในเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ คุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรม ชีวทัศน์ โลกทัศน์ วิทยาศาสตร์ที่ก้าวหน้า และเสริมสร้างประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อนำความรู้ในการสร้างประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้า ทางด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในเรื่องการศึกษา เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันในสังคมได้อย่างปกติ และสามารถที่จะนำองค์ความรู้ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างมีคุณภาพ การศึกษาเป็นการสร้างโอกาสให้ทุกคนได้รับการพัฒนาด้านฝีมือแรงงานมากขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม อันเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว, 2556, หน้า 9 – 17)

มหาวิทยาลัยพะเยาเป็นศูนย์กลางการศึกษาในเขตภาคกลางของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ ส่งเสริม การค้นคว้าวิจัย และตอบสนองผลงานวิชาการสอดคล้องกับนโยบายสามสร้างของรัฐ สนับสนุนการเชื่อมโยงอาเซียน และสากล อนุรักษ์ และส่งเสริมวัฒนธรรมอันดีงาม ของชาติ มุ่งเน้นพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณสมบัติ ศีลธรรมปฏิบัติ มีความรู้ ความสามารถตาม 5 หลักมูลการศึกษา ได้แก่ คุณสมบัตินิสัยศึกษา ปัญญาศึกษา กายศึกษา ศิลปะศึกษา และแรงงานศึกษา (5 หลักมูลการศึกษาของชาติ, 2556, หน้า 17)

การดำเนินงานให้สอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยพะเยาให้มีความชัดเจนเกิดมีประสิทธิภาพสามารถขยายไปสู่การปฏิบัติในระดับต่างๆ ให้บรรลุ วัตถุประสงค์ตามวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย ต้องได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากร มนุษย์โดยเฉพาะจรรยาบรรณ วิชาชีพครู เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและพฤติกรรม ของพนักงานครูอาจารย์และนักศึกษาครู ให้มีสมารถปฏิบัติตนเองได้ตามคุณสมบัตินิสัย และจรรยาบรรณของครูลาว โดยให้นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มีความตระหนักรู้วิถีชีวิตในการดำรงชีพที่ถูกต้องตามวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามของชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม มีมารยาทที่ดี และจรรยาบรรณในวิชาชีพ เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้เรียน สังคม ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในกระแสสังคมโลก ตลอดจนมีบทบาทในการพัฒนาประเทศ ในอนาคตมหาวิทยาลัยจึงจัดให้มีการพัฒนาบุคลากร คือ การพัฒนาปรับปรุง คุณภาพ การศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นการพัฒนาคนให้มีศักยภาพ โดยมีการพัฒนาทักษะ ความสามารถ ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะคิด อุปนิสัย การทำงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และช่วยเหลือเพื่อร่วมอาชีพ มหาวิทยาลัยพะเยาเป็นมหาวิทยาลัยหนึ่งในสี่แห่งของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งเป็นสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา ได้เปิด หลักสูตรการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีใน 6 คณะ คือ คณะเกษตรศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะวิทยาศาสตร์และอาหาร คณะภาษาศาสตร์ ศูนย์เทคโนโลยีข้อมูล ข่าวสาร และคณะศึกษาศาสตร์ (แผนปฏิบัติการ มหาวิทยาลัยพะเยา, 2556, หน้า 7)

จากการดำเนินการศึกษา 5 ปีที่ผ่านมา มหาวิทยาลัยพะเยาได้ผลิต ทรัพยากรมนุษย์เพื่อออกมารับใช้สังคม ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน โดยได้นำความรู้ ความสามารถ ด้านทักษะด้านวิชาการ ด้านเจตคติ ด้านบุคลิกภาพ และด้านมนุษยสัมพันธ์ ไปใช้อยู่ในสถานประกอบการ มหาวิทยาลัยพะเยาจึงจำเป็นที่จะดำเนินการปลูกฝัง

ให้กับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ให้มีทัศนคติ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การมีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ มีความกระตือรือร้นในการทำงาน (แผนปฏิบัติการคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต. 2556, หน้า 9)

มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต มีเขตบริการที่ครอบคลุม จำนวน 3 แขวง ได้แก่ แขวงบริคำไซ แขวงคำม่วน แขวงสะหวันนะเขต และบางส่วนของแขวงสาละวัน ฉะนั้นผู้ที่เข้ามาศึกษาที่มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขตประกอบด้วยหลายชนเผ่า และบางส่วนมีประเพณีและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ในปีการศึกษา 2557 ซึ่งทางมหาวิทยาลัยจะต้องมีการพัฒนามารยาทได้แก่ การพูดสนทนาระหว่างเพื่อน อาจารย์ นักศึกษามีการพูดไม่สุภาพ ขาดมีหางเสียง ขาดการแสดงความรักกับเพื่อน ผู้อาวุโส ครูอาจารย์ การเดินสวนทางกับผู้อาวุโส อาจารย์ส่วนมากนักศึกษาไม่มีการน้อมศีรษะ การนั่งในที่ประชุมส่วนมากไม่อยู่ในอาการสำรวม มีการพูดคุยในขณะประชุม การยืนคุยกับผู้อาวุโส อาจารย์ยังขาดความอ่อนน้อม ถ่อมตน การรับประทานอาหารส่วนมากยังมีการพูดคุย เคี้ยวอาหารมีเสียงดัง และการต้อนรับแขกนักศึกษายังขาดประสบการณ์ ถ้าวิเคราะห์ที่กันอย่างถ่องแท้แล้ว พบว่าพฤติกรรมต่างๆ มีสาเหตุมาจากความเสื่อมทางด้านมารยาททั้งสิ้น

จากสภาพดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยในฐานะหัวหน้าคณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต จึงมีความสนใจที่จะพัฒนามารยาททางสังคมของนักศึกษา เพื่อให้มีมารยาทในการพูด การฟัง การมีสัมมาคารวะ มารยาทในการทำ ความเคารพ มารยาทในการรับประทานอาหาร มารยาทในการรับแขก และมารยาททางสังคมด้านอื่นๆ ให้เป็นนิสัย และที่สำคัญนักศึกษาที่จบการศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์จะเป็นต้นแบบที่ดีในการเผยแพร่มารยาททางสังคมอันดีให้กับเยาวชนในสถานศึกษาให้เป็นคนดี มีคุณภาพ อันที่จะส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในทางที่ดีขึ้น ประเทศชาติมีความเจริญรุ่งเรืองสืบไป

คำถามการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามการวิจัยไว้ดังนี้

1. สภาพและปัญหาเกี่ยวกับมารยาทของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นอย่างไร

2. แนวทางการพัฒนามารยาทของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีอะไรบ้าง

3. ผลของการพัฒนามารยาทของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดจุดมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพ และปัญหาเกี่ยวกับมารยาทของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนามารยาทของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต
3. เพื่อติดตามผลการพัฒนาหามารยาทของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความสำคัญของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ทำให้ทราบสภาพ และปัญหาการมีมารยาทของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
2. ได้แนวทางการพัฒนามารยาทของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
3. นักศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านมารยาท และเกิดทักษะในเรื่องการมีมารยาท

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อศึกษาสภาพ และปัญหามารยาทของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้คือ

1. ลักษณะของกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยแบ่งเป็น

1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 12 คน ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้วิจัย คือหัวหน้ากิจการนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์
ในมหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่สนใจทำการ
พัฒนามารยาท ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตย
ประชาชนลาว

1.1.2 ผู้ร่วมวิจัย คือคณบดี และกลุ่มอาจารย์ที่ศึกษาคณะ
ศึกษาศาสตร์ ตัวแทนคณะกรรมการนักศึกษา หัวหน้าห้องการ มหาวิทยาลัยสะหวัน
นะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 11 คน ประกอบด้วย

1.1.2.1 คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 1 คน

1.1.2.2 อาจารย์ที่ปรึกษา จำนวน 5 คน

1.1.2.3 ตัวแทนคณะกรรมการนักศึกษา จำนวน 5 คน

1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 23 คน ประกอบด้วย

1.2.1 หัวหน้าวิชาการคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 2 คน

1.2.2 อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 18 คน

1.2.3 วิทยากร ผู้ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการอบรมคุณธรรม จริยธรรม
จำนวน 2 คน ได้แก่

1. นายทงสะหวัด เลียบวิไชนะวัง หัวหน้าห้องการนักศึกษา
วิทยาลัยครูสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

2. นางสมพง แก้ววงไซ อาจารย์ภาควิชาสังคมศาสตร์ วิทยาลัย
ครูสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

1.3 กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา รวม 180 คน ประกอบด้วย

1.3.1 นักศึกษาวิชาเอกประวัติศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 39 คน

1.3.2 นักศึกษาวิชาเอกคณิตศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 36 คน

1.3.3 นักศึกษาวิชาเอกคณิตศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 36 คน

1.3.4 นักศึกษาวิชาเอกฟิสิกส์ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 35 คน

1.3.5 นักศึกษาวิชาเอกฟิสิกส์ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 34 คน

2. ขอบเขตเนื้อหาการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ สรุปลงเป็นขอบเขตในการพัฒนามารยาทของนักศึกษาคณะ
ศึกษาศาสตร์ ดังนี้ คือ (วัฒนธรรม สังคมลาว อาเซียน, 2009 หน้า 46)

2.1 มารยาทที่กำหนดไว้ 8 ด้าน ได้แก่

- 2.1.1 มารยาทในการพูด
- 2.1.2 มารยาทในการฟัง
- 2.1.3 มารยาทในการทำความเคารพ
- 2.1.4 มารยาทในการเดิน
- 2.1.5 มารยาทในการยืน
- 2.1.6 มารยาทในการนั่ง
- 2.1.7 มารยาทในการรับประทานอาหาร
- 2.1.8 มารยาทในการต้อนรับแขก

2.2 แนวทางที่ใช้ในการพัฒนามี 6 กิจกรรม

- 2.2.1 การประชุมระดมสมอง
- 2.2.2 การประชุมปฏิบัติการ
- 2.2.3 การอบรม
- 2.2.4 การสอนสอดแทรกในวิชาเรียน
- 2.2.5 การใช้เทคนิคการเสริมแรง
- 2.2.6 การนิเทศติดตามและประเมินผล

3. ขอบเขตระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยวงรอบที่ 1 ตั้งแต่ เดือนตุลาคม พ.ศ. 2558 – เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2558

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยวงรอบที่ 2 ตั้งแต่เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2558

กรอบแนวคิดการวิจัย

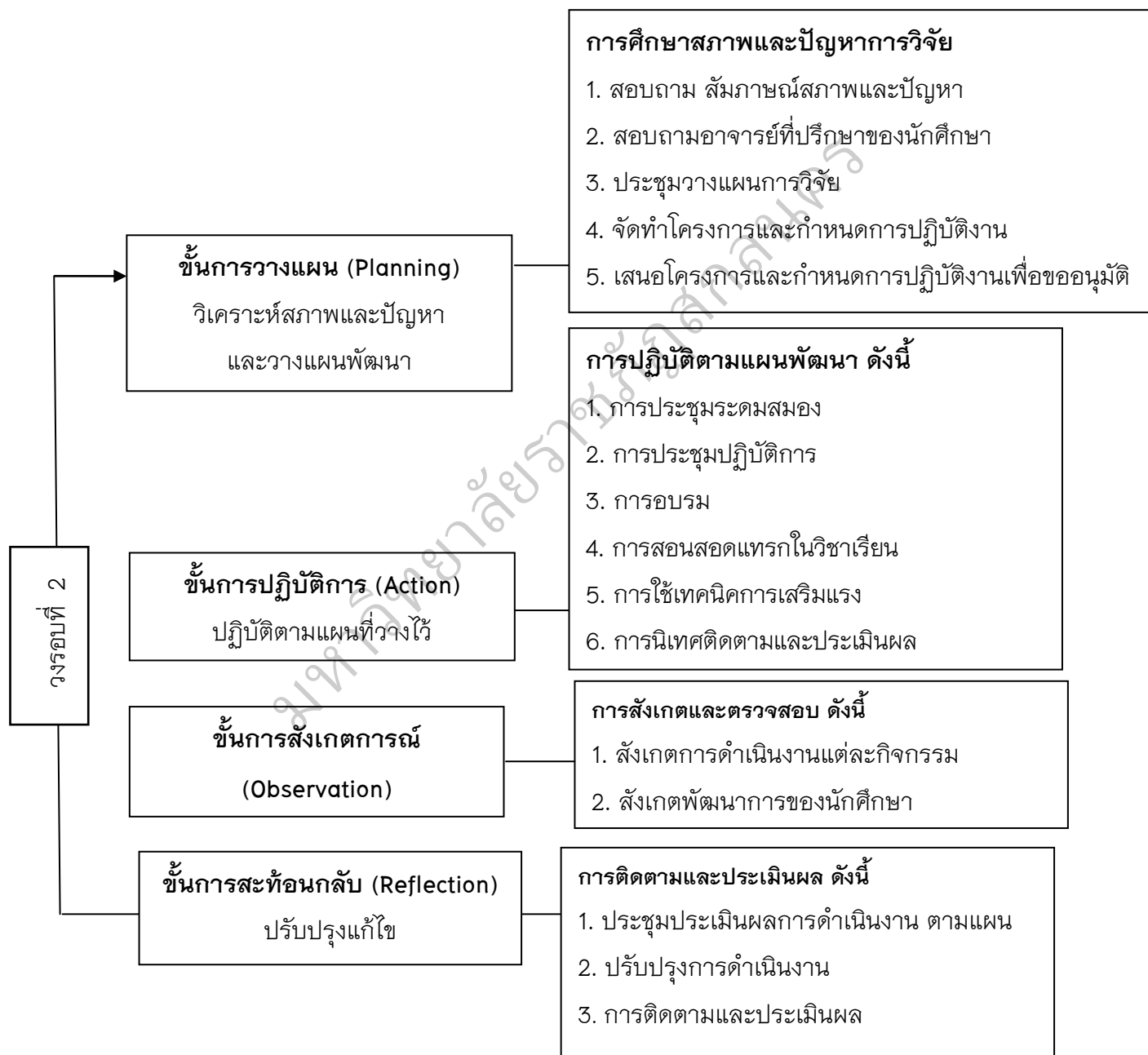
1. ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการพัฒนามารยาทของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ตามกระบวนการวิจัยของเคมมิสและแม็คแท็คการ์ท (Kemmis and McTaggart. 1988 : 11-15, อ้างถึงใน องอาจ นัยวัฒน์ 2551, หน้า 302-303) เพื่อพัฒนามารยาท ซึ่งกำหนดกรอบการพัฒนามารยาท โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ซึ่งมี 4 ขั้นตอน ดังนี้

- 1.1 การวางแผน (Planning)
- 1.2 การปฏิบัติการ (Action)

1.3 การสังเกตการณ์ (Observation)

1.4 การสะท้อนกลับ (Reflection)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ทำการสรุปกรอบแนวคิดในการพัฒนารายาทของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. มารยาทของนักศึกษา หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกทางพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักศึกษาที่เกี่ยวกับการพูด การฟัง การทำความเคารพ การเดิน การยืน และการนั่ง ในมหาวิทยาลัยพะเยา สหกรณ์รัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ดังต่อไปนี้

1.1 มารยาทในการพูด หมายถึง การพูดที่มีกิริยาวาจาเรียบร้อย ท่าทางสง่างาม อ่อนโยน สุภาพ หน้าตายิ้มแย้มแจ่มใสของ นักศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

1.2 มารยาทในการฟัง หมายถึง การสำรวมกิริยามารยาท ฟังด้วยความสุภาพเรียบร้อย และตั้งใจฟัง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

1.3 มารยาทในการทำความเคารพ หมายถึง การทำความเคารพที่เหมาะสมกับโอกาส และบุคคลของ นักศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา เช่น การคำนับ การประนมมือ การไหว้ และการกราบ

1.4 มารยาทในการเดิน หมายถึง การเดินในลักษณะที่สุภาพ และมีมารยาทของ นักศึกษามหาวิทยาลัยพะเยาตั้งแต่สะพานของการเดิน เช่น การเดินตามปกติ การเดินกับผู้ใหญ่ และการเดินเข้าสู่ที่ชุมชน

1.5 มารยาทในการยืน หมายถึง การยืนสุภาพ และเหมาะสมกับกาลเทศะของนักศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา ตามลักษณะการยืนในโอกาสต่างๆ เช่น การยืนตามลำพัง การยืนต่อหน้าผู้ใหญ่ การยืนเคารพเพลงชาติ

1.6 มารยาทในการนั่ง หมายถึง การนั่งที่อยู่ในอาคารสำรวมของนักศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา เช่น การนั่งเก้าอี้ การนั่งพับเพียบ และการนั่งคุกเข่า

1.7 มารยาทในการรับประทานอาหาร หมายถึง การรับประทานอาหารให้ถูกต้องเป็นที่ยอมรับของสังคม โดยปฏิบัติให้เป็นนิสัย เราสามารถใช้อาหารเป็นสื่อในการพบปะสังสรรค์ ดำเนินงานทางธุรกิจ หรือเข้าสังคมกับผู้อื่น

1.8 มารยาทในการต้อนรับแขก หมายถึง การแสดงมารยาทอัน ดีงามของเจ้าบ้านซึ่งเป็นมารยาทซึ่งเป็นคุณธรรมที่ดีที่ทุกคนควรปฏิบัติในการต้อนรับแขก

2. นักศึกษา หมายถึง ผู้เข้าเรียนระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยพะเยา ประจำปีการศึกษา 2558

3. สภาพ ปัญหาเกี่ยวกับมารยาท หมายถึง การกระทำ หรือการแสดง พฤติกรรมของนักศึกษาที่ขัดต่อมารยาทที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ในมหาวิทยาลัย สหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
4. การติดตาม และประเมินผล หมายถึง การหาข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการพัฒนามารยาทของนักศึกษาที่ผู้ร่วมวิจัยร่วมกันกำหนดขึ้น ทั้งก่อนและหลังการพัฒนามารยาทของนักนักศึกษา
5. แนวทางที่ใช้ในการพัฒนาแนวคิดวิธีดำเนินการพัฒนามารยาทของนักศึกษา มี 6 แนวทาง ดังต่อไปนี้
 - 5.1 การประชุมระดมสมอง หมายถึง การประชุมสำหรับกลุ่มผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัย โดยพยายามกระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้ได้ข้อคิดเห็นต่างๆ เป็นจำนวนมากจากบุคคลที่มาร่วมประชุมในระยะเวลาอันสั้น
 - 5.2 การประชุมปฏิบัติการ หมายถึง การประชุมที่เน้นให้ผู้เข้าร่วมประชุม คือผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัย ร่วมกันกำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนามารยาทของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์
 - 5.3 การอบรม หมายถึง การจัดประชุม ในอันที่จะทำให้นักศึกษาเกิดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะที่ดีเกี่ยวกับมารยาทของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์
 - 5.4 การสอนสอดแทรกในวิชาเรียน หมายถึงการเพิ่มเติม ความรู้ ความคิด และการปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องมารยาทที่สอดคล้องกับเนื้อหาที่สอนในแต่ละวิชา ซึ่งจะช่วยให้ นักศึกษาเข้าใจ และเกิดการเรียนรู้มากขึ้น
 - 5.5 การใช้เทคนิคการเสริมแรง หมายถึง วิธีการ หรือกระบวนการสำหรับใช้ในการเสริมสร้างพฤติกรรมใหม่ของนักศึกษา โดยใช้การเสริมแรงหรือการให้สิ่งเร้า หลังจากนักศึกษามีพฤติกรรมด้านมารยาททางบวก
 - 5.6 การนิเทศติดตามผล หมายถึง การช่วยเหลือ ชี้แนะ กำกับติดตาม ดูแล เกี่ยวกับการพัฒนามารยาทของนักศึกษา โดยมีการประเมินผลความพึงพอใจต่อโครงการ/ งาน/กิจกรรม เพื่อช่วยให้กลุ่มผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัยทราบว่าบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้า หมายที่ต้องการมากน้อยเพียงใด และมีประสิทธิภาพหรือไม่